

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“

Projekty musia spĺňať legislatívu v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia, legislatívu v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej ako „EIA“), a zároveň musia byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. V zmysle tejto zásady žiadny projekt podporený z prostriedkov mechanizmu nemôže výrazne narušiť žiaden z environmentálnych cieľov¹ uvedených v čl. 17 nariadenia 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (tzv. nariadenie o taxonómii²).

Pre účely súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“ sa vyžaduje, aby podporené projekty spĺňali všetky nižšie uvedené kritériá, vrátane požiadaviek potrebných na dosiahnutie cieľa v súvislosti so zmiernením zmeny klímy:

Výroba elektriny z bioplynu a výroba biometánu

1. Zmiernenie zmeny klímy:

Vyžaduje sa, aby projekt spĺňal tieto kritériá, keď sa celkový tepelný príkon zariadenia rovná alebo prevyšuje 2 MW³, ak tento dokument nestanovuje inak :

1. Poľnohospodárska biomasa používaná pri tejto činnosti spĺňa kritériá stanovené v článku 29 ods. 2 až 5 smernice 2018/2001.
2. Lesná biomasa používaná pri tejto činnosti spĺňa kritériá stanovené v článku 29 ods. 6 a 7 smernice 2018/2001.
3. V prípade bioplynových staníc vyrábajúcich elektrinu z biomasy spĺňajúcej kritériá udržateľnosti (článok 29 a príloha VI k smernici 2018/2001) úspory emisií skleníkových plynov vyplývajúce z používania bioplynu na výrobu elektriny **dosahujú úroveň aspoň 80 % vo vzťahu k porovnateľnému fosílnemu palivu podľa metodiky úspor skleníkových plynov uvedenej v prílohe VI k smernici 2018/2001**. Súlad s kritériami udržateľnosti a úspor skleníkových plynov, ako je stanovené vyššie, vrátane výpočtu, sa zabezpečuje podľa článkov 30 a 31 a prílohy VI k smernici 2018/2001.
4. V prípade zariadení vyrábajúcich biometán z biomasy spĺňajúcej kritériá udržateľnosti (článok 29 a príloha VI k smernici 2018/2001) úspory emisií skleníkových plynov z výroby biometánu **dosahujú aspoň 70 % vo vzťahu k porovnateľnému fosílnemu palivu s hodnotou 94 g CO₂ekv/MJ podľa metodiky úspor skleníkových plynov uvedenej v prílohe VI k smernici 2018/2001**. Súlad s kritériami udržateľnosti a úspor skleníkových plynov, ako je stanovené vyššie, sa zabezpečuje podľa článku 30 smernice 2018/2001.
5. V prípade zariadení vykonávajúcich anaeróbnu digestciu musí výroba digestátu spĺňať kritériá 1 a 2 oddielu 5.7 a kritériá 1 a 2 oddielu 5.6 (ak relevantné)⁴ prílohy 1 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2021/2139⁵:
 - a. je zavedený plán monitorovania a pohotovostný plán s cieľom minimalizovať úniky metánu v zariadení;
 - b. vyrobený bioplyn sa používa priamo na výrobu elektriny alebo tepla, alebo sa upravuje na biometán, ktorý sa vtláča do siete zemného plynu, alebo sa používa ako palivo do vozidiel či surovina v chemickom priemysle.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

¹ Zmiernenie zmeny klímy; adaptácia k zmene klímy; udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; prechod na obehové hospodárstvo; prevencia a kontrola znečisťovania; ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

² Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13 – 43).

³ Článok 29 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (prepracované znenie) v platnom znení (pre účely tejto prílohy ako „smernica 2018/2001“).

⁴ Vzhľadom na obmedzenie uvedené vo výzve, podľa ktorého nebudú podporované zariadenia získavajúce bioplyn z kalov v čistiarňach odpadových vôd a zo skládkových plynov, je oddiel 5.6 pre túto výzvu nerelevantný.

⁵ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 z 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarušá plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov v platnom znení (pre účely tejto prílohy ako „nariadenie 2021/2139“).

Príloha č. 4 výzvy - Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“

Plnenie stanovených požiadaviek počas prevádzky zariadenia podľa ustanovení smernice 2018/2001 a prílohy VI k tejto smernici, a prílohy 1 nariadenia 2021/2139, rovnako ako podľa ustanovení platnej vnútroštátnej legislatívy v oblasti energetiky a životného prostredia, predovšetkým zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby⁶ a príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre účely výzvy sa žiadateľ zaväzuje k splneniu požiadaviek v zmysle bodov 1 až 3 (ak relevantné), bodu 4 (ak relevantné) a bodu 5 prostredníctvom čestného vyhlásenia, pričom počas prevádzky zariadenia prijímateľ preukazuje splnenie stanovených požiadaviek prostredníctvom príslušného potvrdenia o udržateľnosti vydaného v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, potvrdenia o dosiahnutej výške úspor emisií skleníkových plynov a plánov podľa bodu 5a v lehotách bližšie špecifikovaných v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

2. Adaptácia na zmenu klímy:

Súlad s týmto cieľom sa zabezpečí prostredníctvom proporcionálneho posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie⁷, resp. zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia⁸.

3. Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov:

Pre zabránenie zhoršenia stavu alebo ekologického potenciálu vodných útvarov, životného prostredia súvisiaceho s kvalitou vody, resp. pre posúdenie prípadného významného vplyvu na vodné útvary a chránené biotopy a druhy priamo závislé od vody sa vyžaduje súlad projektu s ustanoveniami smernice 2000/60/ES⁹ (rámcová smernica o vodách).

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z., resp. zákona č. 39/2013 Z. z.

4. Prevencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy:

a) V prípade zariadení patriacich do rozsahu pôsobnosti smernice 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách¹⁰ sú emisie v rámci rozsahov úrovni znečisťovania súvisiacich s najlepšimi dostupnými technikami alebo nižšie ako tieto rozsahy stanovené v najnovších relevantných záveroch o najlepších dostupných technikách vrátane záverov o najlepších dostupných technikách pre veľké spaľovacie zariadenia. Nevyskytujú sa žiadne významné medzizložkové účinky. Prevencia a kontrola znečisťovania sa zabezpečuje v súlade s relevantnou národnou právnou úpravou: zákonom č. 39/2013 Z. z., zákonom č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia¹¹ a zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách¹².

b) V prípade spaľovacích zariadení s tepelným príkonom vyšším ako 1 MW, ale nižším ako prahové hodnoty, ktoré si vyžadujú uplatnenie záverov o najlepších dostupných technikách pre veľké spaľovacie zariadenia, dosahovanie úrovne emisných limitov je v súlade s ustanoveniami zákona č. 146/2023 Z. z..

⁶ Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁷ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (pre účely tejto prílohy ako „zákon č. 24/2006 Z. z.“).

⁸ Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (pre účely tejto prílohy ako „zákon č. 39/2013 Z. z.“).

⁹ Smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločnosti v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (pre účely tejto prílohy ako „zákon č. 24/2006 Z. z.“).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) v platnom znení.

¹¹ Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (pre účely tejto prílohy ako „zákon č. 146/2023 Z. z.“).

¹² Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Príloha č. 4 výzvy - Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“

c) V prípade zariadení v zónach alebo častiach zón, ktoré nespĺňajú limitné hodnoty kvality ovzdušia stanovené zákonom č. 146/2023 Z. z. sa vykonávajú opatrenia na zníženie úrovni emisií berúc do úvahy výsledky výmeny informácií, ktoré zverejňuje Európska komisia podľa čl. 6, ods. 9 a 10 smernice 2015/2193 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia¹³.

d) V prípade anaeróbnej digescie spĺňa vyrobený digestát používaný ako hnojivo alebo zúrodňujúca látka, a to buď priamo, alebo po kompostovaní, prípadne inom ošetrovaní, požiadavky na materiály na hnojenie stanovené v kategóriách komponentných materiálov 4 a 5 z Prílohy II k nariadeniu 2019/1009¹⁴ alebo v relevantných vnútroštátnych predpisoch o produktoch na hnojenie alebo zúrodňujúcich látkach na poľnohospodárske použitie.

e) V prípade zariadení na anaeróbnu digesciu, ktoré spracúvajú viac ako 100 t denne, sú emisie do ovzdušia a vody v rámci rozsahov úrovni znečisťovania súvisiacich s najlepšimi dostupnými technikami alebo nižšie ako tieto rozsahy stanovené pre anaeróbnu úpravu odpadu v najnovších relevantných záveroch o najlepších dostupných technikách vrátane záverov o najlepších dostupných technikách pri spracovaní odpadu. Nevyskytujú sa žiadne významné medzizložkové účinky.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z., resp. zákona č. 39/2013 Z. z.

5. Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutoční vhodné posúdenie v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny¹⁵ a na jeho základe sa vykonajú potrebné zmierňujúce opatrenia.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Pre splnenie tejto podmienky je potrebné postupovať v súlade požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z., resp. zákona č. 39/2013 Z. z., resp. vo vyššie uvedených prípadoch zabezpečiť vhodné posúdenie v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. a v prípade potreby vykonať zmierňujúce opatrenia.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2193 z 25. novembra 2015 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stredne veľkých spaľovacích zariadení.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 v platnom znení.

¹⁵ Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (pre účely tejto prílohy ako „zákon č. 543/2002 Z. z.“).